

## *О роману Лелејска гора*

Роман *Лелејска гора* излази из штампе 1957. године док је 1962. година означила излазак друге верзије истог романа. Роман се тематски и фабуларно уклапа у трилогију о Другом светском рату чији је главни мотив револуционарна борба, а њен главни јунак-носилац Ладо Тајовић. Трилогију, поред романа "Лелејска гора" који је у критици проглашен као најуспелији у читавом опусу Михаила Лалића, чине и роман претходник "Зло прољеће" и роман "Хајка" са којим се завршава главни фабуларни ток.

Главни јунак ове трилогије јесте Ладо Тајовић који се у роману *Лелејска гора* обрео у шумама око горњег тока реке Лима у лето 1942. године. Од партизанске чете која се распала, јунак остаје на крају сам, приморан да се бори за сопствену егзистенцију. Ладо Тајовић је интелектуалац и револуционар ко је, поред борбе са спољашњим чиниоцима принуђен и да се бори у сфери својих сопствених мисли што ће изазвати сложености на више нивоа у самом роману.

Нема сумње да је унутрашњи монолог доминантно средство у грађењу романа, а свест Лада Тајовића апсолутна чиме је роман и одређен као роман тока свести. Све то овај роман чини изузетно модерним. И поред тога што се роман "Лелејска гора" бави темом из НОБ-а, он се својим књижевно-уметничким квалитетима сврстава у главни ток српске послератне модерничке прозе.

*Лелејска гора* тек својом другом верзијом задобија оно значајно место у историји српске књижевности које има и данас. Бранко Поповић се у својим упоредним проучавањима највише позабавио односима двеју верзија истакавши битна књижевно уметничка преимућства друге верзије.<sup>1</sup> Ми се на томе нећемо посебно задржавати, али истичемо један, чини се за овај рад, важан закључак. Наиме, говорећи о приповедним новинама, аутор истиче значајнију употребу дијалога у односу на прву верзију доносећи закључак да је то битно утицало на поступак драматизације у другој верзији романа.

---

<sup>1</sup> Бранко Поповић, *Романсијерска уметност Михаила Лалића*,

## Опште напомене о фигури двојника

И поред значаја унутрашњег монолога у роману, не сме се одузети значај дијалогу као чиниоцу приповедања и већ поменуте драматизације. У оквиру дијалога аутор уноси једну велику тему у српску књижевност, а то је тема *двојника* која се у овом роману оваплотила у лику ђавола. Ова тема је врло значајна у оквиру европских књижевности и обухваћена је највишим дOMETИМА литературе. О пореклу мотива двојника у европској књижевној традицији говори Милош Бандић у оквиру своје студије *Лелејска гора Михаила Лалића*.<sup>2</sup> Наиме, аутор двојника назива "старим становником литературе"<sup>3</sup>, од времена Платона па све до Шекспира, за кога каже да су то "дупликати ликова који су служили зато да забаве гледаоце или читаоце, или пак да их на индиректан начин поуче и опомену. Касније су романсијери тај процес дали у још сложенијем виду (..)", даље се такође наводи да је један у пару "друштвено прихватљив док други испољава слободно, неограничено, преступничко и често криминално биће"<sup>4</sup>. Аутор наводи и тумачења Otta Ranka који сматра да је двојник "као бесмртно биће у модерној литератури симбол прошлости главног јунака и исто тако покушај да се изрази продубљено мишљење о самом себи згуснуто у искуство себе, и стварности око себе, чиме се обележава свесно или несвесно учествовање у сопственом самопревазилажењу. Та дволичност и двострукост везана је за неповољне представе, па се отуд ђаво јавља као двојник и двојник као ђаво"<sup>5</sup>. Имајући у виду овакво одређење "другог", намеће се оправданост чињенице да је тај "други" најчешће представљен у лику самог ђавола. Радомир Ивановић се у чланку под називом *О проблему усамљености у Лалићевом роману* посебно бави ликом Ђавола, његовом сложености и каже: "Тврдити да је ђаво само Ладов двојник намерно је осиромашење оних представа које изазива ђаво. Најпре то није "друго ја", него стотине "других ја", умножена свест(...)" да би при крају чланка донео суд да су у "моменту објављивања романа померене границе стваралачког чина увођењем овог лика"<sup>6</sup>. Да бисмо боље појаснили зашто је то тако, задржаћемо се на појму ђавола и студији

<sup>2</sup> Милош Бандић, *Критичари о Михаилу Лалићу*, приредио Војислав Минић, стр. 92.-132.

<sup>3</sup> Наведено дело, стр. 114.

<sup>4</sup> Наведено дело, стр.115.

<sup>5</sup> Наведено дело, стр.115.

<sup>6</sup> Радомир Ивановић, *О проблему усамљености у Лалићевом роману*, Књижевна критика, стр. 65, 66

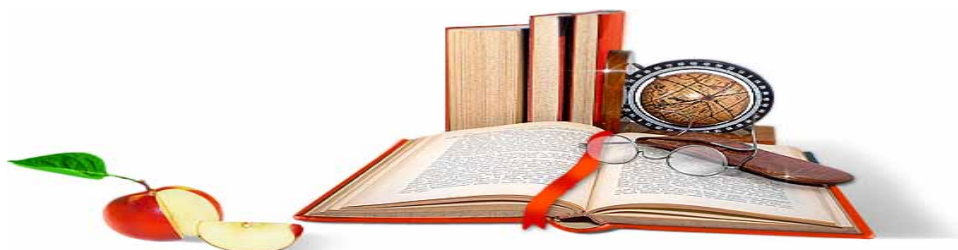
---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE  
PREUZETI NA SAJTU [WWW.MATURSKI.NET](http://WWW.MATURSKI.NET) ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.MATURSKI.NET)

RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

[WWW.SEMINARSKIRAD.ORG](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)  
[WWW.MAGISTARSKI.COM](http://WWW.MAGISTARSKI.COM)  
[WWW.MATURSKIRADOVI.NET](http://WWW.MATURSKIRADOVI.NET)



NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

[maturskiradovi.net@gmail.com](mailto:maturskiradovi.net@gmail.com)